

OVERLEG MET KIWA OVER BUNDELING VAN KENNIS EN ONDERZOEK

Wetsus in de race voor het Technologisch Top Instituut Water

Wetsus is nu ongeveer anderhalf jaar oud. Het instituut voor duurzame watertechnologie, dat gehuisvest is bij het Van Hall Instituut in Leeuwarden, is druk bezig om de laatste van de 25 promovendi te vinden voor de vijf onderzoeksthema's die innovaties moeten opleveren en de exportpositie van de Nederlandse waterbehandelingssector moeten doen opkrikken. Wetsus is ingericht als een zogeheten TTI, een technologisch topinstituut. Het hoopt eind dit jaar door de rijksoverheid ook aangewezen te worden als het TTI op het gebied van waterbehandeling, hetzij als Wetsus, hetzij in een samenwerkingsverband met Kiwa, TNO, Unesco-IHE en TU Delft.

Wetsus was vanaf de aanvang in december 2003 een bundeling van enkele toonaangevende bedrijven op het gebied van water en vooraanstaande kennisinstellingen. Met een forse ondersteuning van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland en de Friese Wateralliantie werd Wetsus een proeftuin voor watertechnologie. Van het netwerk maken drie universiteiten deel uit: de universiteit van Twente, Wageningen Universiteit en Researchcenter en de TU Delft. In totaal 15 leerstoelen zijn inmiddels verbonden aan Wetsus. De bedrijven die deelnemen zijn onder andere Norit/X-Flow, Nuon, Vitens, Triqua, Waterleidingmaatschappij

Drenthe en Waterleidingbedrijf Groningen en Paques. In een begeleidend platform zitten verder onder andere de ingenieursbureaus Grontmij, Royal Haskoning en DHV. De bedrijven bepalen in feite het onderzoek. De universiteiten voeren dat onderzoek uit als het binnen hun programma past.

Het onderzoeksprogramma van Wetsus bestaat uit vijf thema's: zout (bijvoorbeeld elektrochemische precipitatie van fosfaten en verwijdering van boraat uit grijs water en grondwater), decentraal (onder andere verwijdering van microverontreinigingen en het terugwinnen van nutriënten uit water), bio-

TTI

Midden jaren negentig kwam vanuit de rijksoverheid voor het eerst de vraag aan het bedrijfsleven om meer geld uit te trekken voor onderzoek. Eén van de uitwerkingen van die vraag was de oprichting van vier Technologische Top Instituten (TTI): samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en universiteiten die de kloof tussen fundamenteel onderzoek en de toepassing ervan, op moeten heffen. In totaal is 70 miljoen euro gereserveerd voor de vier TTI's.

fouling (relaties tussen milieucondities en biofouling van membranen), membraan-bioreactoren (procesontwerp) en energie uit water. Van de 25 beschikbare plaatsen voor promovendi zijn er inmiddels 17 ingevuld.

Volgens zakelijk directeur Johannes Boonstra ligt Wetsus in Leeuwarden ver weg van de drie genoemde universiteiten, maar heeft dat wel als voordeel dat het instituut multidisciplinair en redelijk zelfstandig kan werken. Leeuwarden is overigens wel een handige plek, vanwege de aanwezigheid van een groot laboratorium van het grootste drinkwaterbedrijf Vitens. Daarmee gaat Wetsus binnenkort samenwerken.

Het streven van Wetsus is om als een technologisch topinstituut op het gebied van water te kunnen gaan fungeren. Als dat gebeurt, gaat het Ministerie van Economische Zaken de helft van alle kosten voor haar rekening nemen en de deelnemende bedrijven en onderzoeksinstituten elk een kwart. Wetsus stelt zich uiteindelijk ten doel in 2014

Een foto die gemaakt is tijdens de officiële opening van Wetsus vorig jaar september met links Johannes Boonstra naast prins Willem-Alexander, daarnaast Margreeth de Boer en rechts Cees Buisman (de wetenschappelijk directeur van Wetsus) (foto: Guy Ackermans).

Het laboratorium van Wetsus dat na ruim een jaar aan uitbreiding toe is.

door de Europese Unie geaccepteerd te worden als een European Centre of Excellence.

Johannes Boonstra: “Van belang is dat we hier bij Wetsus tot innovaties komen die commercieel toepasbaar zijn. Onze onderzoekers moeten vanaf het begin veel praktijkervaring opdoen. We proberen de komende tijd bedrijven geïnteresseerd te krijgen om hen die mogelijkheid te bieden.”

Overleg met Kiwa

Was Wetsus vanaf de opzet ingericht volgens een model zoals de rijksoverheid graag een technologisch topinstituut ziet, inmiddels is ook Kiwa Water Research in Nieuwegein in de race voor een benoeming als TTI Water. “Het Ministerie van Economische Zaken wil één TTI Water, geen twee. Maar het ministerie wil ook dat de kennisinstutten onderling hieruit komen. ‘Den Haag’ zal zelf geen beslissing nemen, maar vraagt om een zo breed mogelijk gedragen voorstel van de betrokken partijen. Daarom voeren we sinds dit voorjaar gesprekken met Kiwa. Aanvankelijk bleek daaruit nogal wat ver-

schil van mening, met name tussen de drinkwatersector enerzijds en de industrie- en afvalwatersector anderzijds, maar ook het verschil tussen de private sector (de industriële bedrijven) en de publieke sector (de waterleidingbedrijven) speelde een rol.”

“Maar zowel Wetsus als Kiwa vonden een bundeling noodzakelijk. Dat leidde tot de oprichting van een stuurgroep TTI, waarin nu Wetsus als instituut zit, maar ook als bundeling van een aantal bedrijven en instanties, met daarnaast TNO, Kiwa, Unesco-IHE en TU Delft (Civiele Techniek). Met STOWA wordt gesproken over deelname. Nu kan Wetsus straks als organisatie ingepast worden in het TTI Water of Wetsus wordt uitgebouwd tot een technologisch topinstituut. Dit najaar moet de beslissing vallen. Economische Zaken hoopt dat op korte termijn watertechnologie ontwikkeld kan worden die exporteerbaar is, waarbij de marktvraag voor het ministerie bepalend is.” “Wetsus zal, hoe de beslissing ook uitvalt, met ondersteuning van de drie noordelijke provincies, blijven bestaan als waterkenniscentrum”, aldus Johannes Boonstra.

Congres

Op 7 en 8 september vindt het tweede jaarlijkse Wetsus-congres plaats. Het thema luidt dit jaar ‘Watertechnologie en innovatie’. Op de eerste dag staan lezingen op het programma over watertechnologische innovaties en de effecten daarvan op de Europese, nationale en regionale economie. Het onderzoeksthema ‘decentraal’ wordt die dag extra belicht. Op de tweede dag volgen vier sessies waarin de overige thema’s (membraanbioreactoren, biofouling, zout uit water en energie en water) aan bod komen. Per thema zal het wetenschappelijke onderzoek besproken worden en de commerciële relevantie van de ingezette ontwikkelingen. Margreeth de Boer, die voorzitter van de Raad van Toezicht van Wetsus is, zit het congres voor.

Voor aanmelding kunt u contact opnemen met Tineke Kabbes van Groenhof Congresorganisatie: (035) 526 20 20.